GEMEENTE HEERENVEEN

Evaluatie diftar+

Periode: 1 januari 2019 – 30 juni 2019

Vastgesteld door B&W op 13 augustus 2019

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

2 Samenvatting 4

3 Wijzigingen diftar+ 6

4 Resultaten 1e halfjaar 2019 8

5 Financiën 16

6 Stand van zaken moties en amendementen 20

7 Aanvullende waarnemingen en cijfers 24

8 Aanbevelingen 31

9 Toekomstige ontwikkelingen 32

10 Conclusie 33

1 Inleiding

Doel: realisatie VANG-doelstellingen
Gemeenten hebben vanuit de rijksoverheid de VANG-doelstelling (VANG=Van Afval Naar Grondstof) opgelegd gekregen. De VANG-doelstelling houdt in dat in 2020 gemiddeld per inwoner jaarlijks maximaal 100 kg te verbranden afval mag worden aangeboden. Dit betreft een optelsom van:

- Het te verbranden deel uit de Sortibak (61% in 2018);
- Het ongescheiden aangeboden grof huisvuil (100% in 2018)
- Het te verbranden deel van het bouw- en sloopafval (60% in 2018)

De VANG-doelstelling voor 2025 bedraagt 30 kg te verbranden afval/inw/jr.

De gemeenteraad van Heerenveen heeft op 26 november 2018 unaniem besloten per 1 januari 2019 diftar+ in te zetten met als doel het realiseren van de VANG-doelstelling van 100 kg te verbranden afval per inwoner per jaar in 2020. Het realiseren van de VANG-doelstellingen is door de gemeenteraad onlangs nogmaals bekrachtigd door de vaststelling van het Duurzaamheidsprogramma 2020-2050 (figuur 1). In de komende jaren moet blijken of diftar+ toereikend is om ook de VANG-doelstelling voor 2025 (30 kg/inw/jr) te realiseren, of dat hiervoor aanvullende maatregelen ingezet moeten worden.

figuur 1 – Duurzaamheidsprogramma

Indirecte sanctie: afvalstoffenbelasting
Er wordt door de rijksoverheid (nog) geen concrete sanctie verbonden aan het niet-realiseren van de VANG-doelstelling; wel wordt sinds enkele jaren een afvalstoffenbelasting geheven op te verbranden of te storten afval. Deze afvalstoffenbelasting is in 2019 met 139% gestegen ten opzichte van 2018. Ongewijzigde afvalhoeveelheden leiden dus onafwendbaar tot hogere kosten voor bewoners. Gemeenten staan voor de opgave om binnen de afvaldriehoek *milieu/service/kosten* een balans te vinden waarbij de afvalscheiding zoveel mogelijk wordt bevorderd, zonder dat dit ten koste van de service gaat. Hierbij mag niet uit het oog worden verloren dat iedere systematiek naast voordelen ook altijd nadelen kent.

Kanttekening bij de prognose voor 2019
Bij het schrijven van deze evaluatie zijn de ingezamelde hoeveelheden t/m juni 2019 vastgesteld. Het lijkt erop dat de factor 'aanvangsenthousiasme' met name in de eerste 3 maanden van 2019 een grote rol speelt. Voor een betrouwbare prognose voor 2019 is het statistisch niet verantwoord om de cijfers van de eerste zes maanden lineair te extrapoleren. Daarom is een correctie toegepast waarbij de stabilisatie, die blijkt uit de cijfers van april, mei en juni, naar geheel 2019 is geëxtrapoleerd.

2 Samenvatting

Op 1 januari 2019 heeft de gemeente Heerenveen diftar+ ingevoerd met als doel het realiseren van de VANG-doelstellingen. Diftar+ houdt in dat de Sortibak[1] op gewicht wordt afgerekend in plaats van op volume en dat alle andere afvalsoorten gratis kunnen worden aangeleverd, mits deze goed gescheiden zijn. Alleen voor gemengd grof huisvuil, gemengd bouw- en sloopafval en autobanden met velg wordt een slagboomtarief geheven.

De Sortibak bestond tot 2019 voor 20% tot 40% uit gft-afval. Met diftar+ wordt beoogd bewoners te prikkelen het gft-afval, maar ook glas, papier en textiel zorgvuldig te scheiden, waardoor de Sortibak uitsluitend nog de volgende afvalsoorten bevat:

- **PMD-fractie** (plastic, metalen en drankenkartons worden mechanisch nagescheiden en gerecycled)
  en
- **niet-recyclebaar afval** (zoals luiers, stofzuigerzakken, koffiecapsules, etc. Dit afval wordt verbrand).

Bij de invoering van diftar+ is met de gemeenteraad afgesproken dat na een halfjaar een evaluatie zou plaatsvinden.

Ingezamelde hoeveelheden, samenstelling van het afval en VANG-toets:

- We zijn zonder meer op de goede weg naar realisatie van de VANG-doelstelling in 2020: de hoeveelheid restafval in de Sortibak neemt af ten opzichte van 2018 en de hoeveelheid gft-afval in de Biobak neemt toe ten opzichte van 2018. We zijn zelfs koploper in Friesland;
- Uit sorteeranalyses van de Sortibak blijkt ook dat het scheidingsgedrag verbetert, maar nog verder verbeterd kan worden. Want de Sortibak bevat nog altijd recyclebare grondstoffen zoals gft-afval, glas, papier, textiel;
- Echter, zelfs 100% afvalscheiding is onvoldoende om de VANG-doelstelling van 2025 van 30 kg te realiseren, er is nu nog teveel niet-recyclebaar afval. Aanvullende maatregelen zijn nodig.

Financiële aspecten:

- Doordat de Sortibak gemiddeld minder vaak en minder zwaar werd aangeboden heeft het gemiddelde huishouden fors bespaard op het variabel tarief en zijn de inkomsten uit het variabel tarief in het eerste halfjaar van 2019 lager dan begroot.
- Ondanks een lager tonnage restafval zullen de verwerkingskosten voor restafval en gft-afval op het niveau van 2018 blijven. Dit wordt veroorzaakt door toegenomen tonnage gft-afval en de sterk verhoogde afvalstoffenbelasting.
- De opbrengst van het variabele deel van de afvalstoffenheffing blijft achter bij de ramingen. Door de factor aanvangsenthousiasme is het nog te vroeg om te beoordelen wat het voordeel voor de burger is en daarmee nadeel voor de gemeente. De beschikbare voorziening zal sowieso aangesproken worden. In hoeverre deze toereikend is ter dekking van het volledige nadeel is op dit moment

[1] Betreft 83% van de huishoudens in gemeente Heerenveen. Het restafval van de hoogbouw (16%) en de zandpadroute (1%) wordt nog wel naar volume afgerekend.

nog niet te zeggen. Conclusie is wel dat door het grote succes van diftar+ de vaste kosten niet meer gedekt worden, waardoor de tarieven voor 2020 moeten worden verhoogd om een structureel tekort te voorkomen. Het 'voordeel 2019' voor de burger zal in 2020 minder groot zijn, ook afhankelijk van de toekomstige stijging van de afvalstoffenbelasting.

Andere waarnemingen

- Het aantal ingediende bezwaren op de kwartaalaanslag is beperkt gebleven;
- De hoeveelheid bijplaatsingen, ontwijkgedrag en illegale dumpingen is niet toegenomen;
- De proef met wasbare luiers was een succes;
- De compensatieregeling voor medisch afval blijkt voor de betreffende bewoners veelal ontoereikend;

Aanbevelingen voor vervolg:

- De systematiek diftar+ continueren;
- Een vervolgplan ontwikkelen om de VANG-doelstelling van 2025 te realiseren met o.a. de volgende onderzoeksvragen:
    - welke investeringen zijn gemoeid met het wegen van restafval afkomstig van hoogbouw en welke milieuwinst kan hiermee gerealiseerd worden?
    - welke instrumenten kan de gemeente inzetten om preventie van afval verder te stimuleren?
    - welke mogelijkheden heeft Omrin om een hoger rendement uit de bestaande PMD-nascheiding te halen
    - welke mogelijkheden heeft Omrin om nieuwe grondstoffen na te scheiden?
    - Welke efficiencyslagen zijn nog te maken? Bijvoorbeeld op gebied van logistiek of wijkgericht werken.
- Een nieuw etalageproject met wasbare luiers organiseren;
- De compensatieregeling voor medisch afval verruimen.

3 Wijzigingen diftar+

Al sinds het jaar 2000 betalen bewoners in de gemeente Heerenveen voor hun huishoudelijk afval op basis van het diftar-principe. Dit betekent dat bewoners een vast basisbedrag (vast tarief) betalen voor de gezamenlijke voorzieningen en daar bovenop een tarief per aanbieding voor de Sortibak en Biobak (variabel tarief). Om de VANG-doelstelling 2020 te realiseren heeft de gemeente Heerenveen per 1 januari 2019 gekozen voor een nieuwe afrekensystematiek in combinatie met een pakket aan flankerende maatregelen (diftar+).

3.1 Sortibak op gewicht afrekenen

De Sortibak wordt bij diftar+ op gewicht afgerekend. De kosten per lediging zijn opgebouwd uit een voorrijtarief van €1,- en een tarief voor het aangeboden afval van € 0,25/kg. Deze combinatie bevat twee belangrijke prikkels:

- Er wordt beoogd bewoners aan te sporen om zo min mogelijk, relatief zwaar afval (in de praktijk voornamelijk gft-afval) in de Sortibak aan te bieden;
- Daarnaast geeft het een prikkel om de Sortibak goed gevuld aan de weg te zetten waardoor misbruik zoveel mogelijk wordt voorkomen en het afval zo efficiënt mogelijk kan worden ingezameld.

Bij de tariefstelling is uitgegaan van de gemiddelde hoeveelheid restafval per aanbieding en het aantal aanbiedingen van de Sortibak in de oude situatie. Uitgangspunt voor diftar+ was dat bewoners bij juiste afvalscheiding gemiddeld niet duurder uit mogen zijn.

Op dit moment wordt het huishoudelijk restafval van 83% van de aansluitingen in de gemeente Heerenveen gewogen. Het huishoudelijk restafval van de hoogbouw (16%) en van het zandpad (1%) wordt nog niet gewogen. Hiervoor dienen aanvullende investeringen te worden gedaan.

3.2 Biobak gratis

Als versterkende maatregel om het relatief zware gft-afval beter te scheiden is de Biobak bij diftar+ voor bewoners gratis geworden. Dit geldt niet alleen voor de laagbouwaansluitingen maar ook voor de hoogbouw en het zandpad.

3.3 Monostromen op milieustraat gratis

Eveneens met als doel bewoners te motiveren hun afval beter te scheiden zijn alle monostromen op de milieustraat bij diftar+ gratis geworden. Er geldt alleen nog een slagboomtarief voor gemengd grof huisvuil, voor gemengd bouw- en sloopafval en voor autobanden met velg.

3.4 Compensatieregeling medisch afval

Bewoners met extra afval als gevolg van chronische ziekte of handicap kunnen sinds de invoering van diftar+ een compensatie aanvragen op de kosten van het variabel tarief met een maximum van € 10,-/kwartaal, hiermee wordt 40 kg restafval per kwartaal gecompenseerd.

3.5 Omrin Afvalapp / Afvalchecker

Zowel op de Omrin Afvalapp als op de Afvalchecker op de website van de gemeente Heerenveen kunnen bewoners sinds de invoering van diftar+ het ingezamelde gewicht van de eigen Sortibak bekijken.

3.6 Uitbreiding gft-zuilen bij hoogbouw

Los van de invoering van diftar+ is enkele jaren geleden al een begin gemaakt met het plaatsen van gft-voorzieningen bij hoogbouwaansluitingen (zie figuur 2). Nu diftar+ is ingevoerd wordt het aantal gft-zuilen verder uitgebreid.

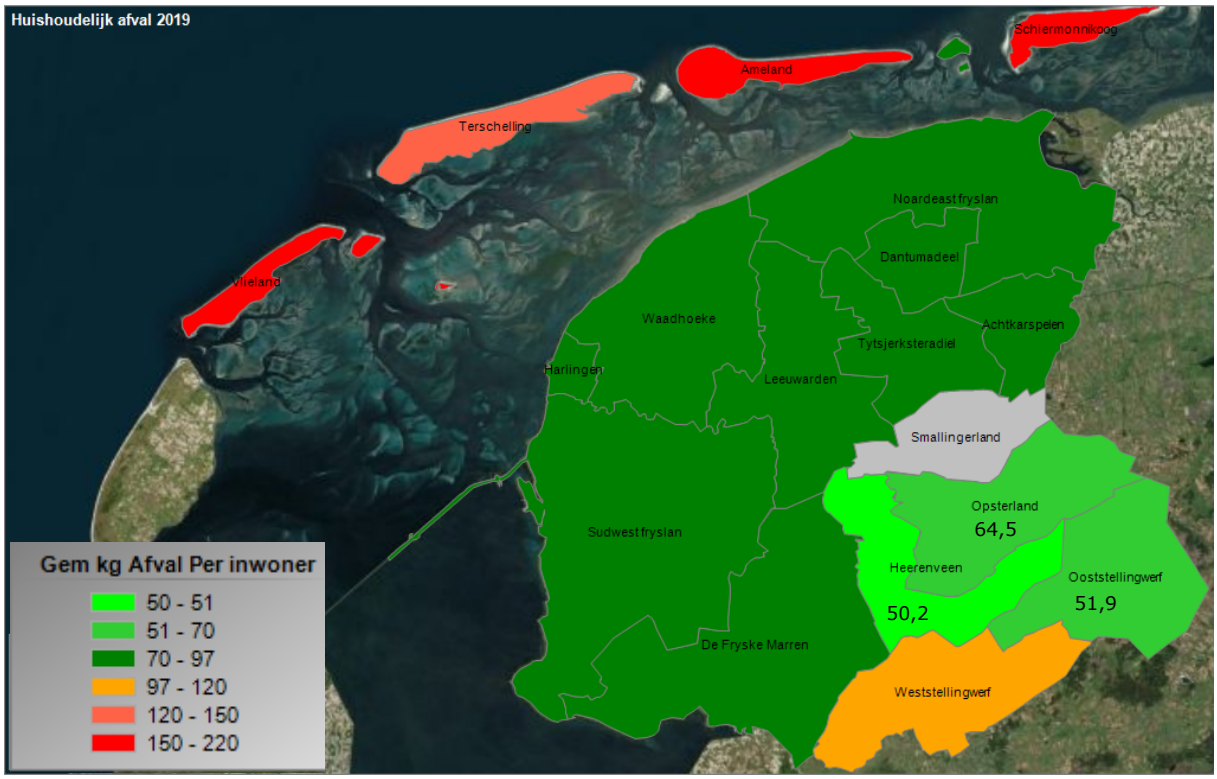
figuur 2 - ondergrondse voorziening voor restafval en gft-zuilen aan de K.R. Poststraat

4 Resultaten 1e halfjaar 2019

De Friese gemeenten ontvangen maandelijks van Omrin een visualisatie van de eigen prestaties ten opzichte van de andere Friese gemeenten, zie figuur 3. Uit het overzicht t/m mei 2019 blijkt dat gemeente Heerenveen samen met gemeente Ooststellingwerf (tevens diftar+ ingevoerd op 1-1-2019) op kop lopen in Friesland als het gaat om het minste aantal kilo's restafval per inwoner.

figuur 3 - Vergelijking Friese gemeenten: gemiddelde hoeveelheid restafval per inwoner over de periode jan-mei 2019. Bron: Omrin Afval Rapportage Systeem

Voorlopige conclusie: De diftar+gemeenten Heerenveen en Ooststellingwerf presteren op Friese schaal het best. In deze gemeenten wordt de minste hoeveelheid restafval per inwoner geproduceerd.

4.1 Prognose VANG-toets, waar staan we t.o.v. de doelstelling?

In tabel 1 is het VANG-cijfer van de afgelopen jaren weergegeven. Dit betreft de te verbranden hoeveelheden ná nascheiding en nasortering, conform de VANG-definitie.

tabel 1

	2015	2016	2017	2018	2019**
B&S restafval*	5,7	5,6	6,0	6,4	5,4
Grof huisvuil*	26	27	27	26	22
Huishoudelijk afval*	125	97	81	94	76
VANG-cijfer	156	129	114	127	103

*residu van 2019 gebaseerd op nascheidingspercentage 2018

**geheel 2019 gecorrigeerd voor extrapolatie

Op basis van de cijfers van de eerste zes maanden en voorzien van een correctie op het aanvangsenthousiasme komt het VANG-cijfer 2019 op 103 kg/inw/jr uit. Wijziging van het generieke nascheidingspercentage zal nog effect hebben op het uiteindelijke VANG-cijfer voor 2019. Wel mag worden verwacht dat het VANG-cijfer in 2019 lager wordt dan 2018.

Voorlopige conclusie: Het VANG-cijfer van 2018 zal in 2019 waarschijnlijk verbeterd worden.

4.2 Ingezamelde hoeveelheden huishoudelijk restafval en gft-afval

Restafval
Het tonnage ingezameld huishoudelijk restafval liet in januari van dit jaar een daling van 30% zien ten opzichte van vorig jaar, zie tabel 2. In de daaropvolgende maanden wordt de factor aanvangsenthousiasme duidelijk zichtbaar. Cumulatief tot en met juni bedraagt de daling 23%.

tabel 2 - tonnage huishoudelijk restafval

Tonnage huishoudelijk restafval						
	t/m jan.	t/m feb.	t/m mrt	t/m apr.	t/m mei	t/m juni
2018	692	1274	1880	2536	3314	3932
2019	482	940	1410	2000	2484	3034
verschil	-30%	-26%	-25%	-21%	-25%	-23%

Gft-afval
Uit tabel 3 blijkt dat vooral in februari een flinke toename van het gft-afval heeft plaatsgevonden. Omdat in februari nog nauwelijks tuinafval vrijkomt, lijkt deze stijging vooral voort te komen uit verbeterde scheiding van het organisch keukenafval.

tabel 3 – tonnage gft-afval

Tonnage gft-afval						
	t/m jan.	t/m feb.	t/m mrt	t/m apr.	t/m mei	t/m juni
2018	313	468	945	1603	2180	2804
2019	351	765	1253	1879	2538	3280
verschil	12%	63%	33%	17%	16%	17%

Voorlopige conclusie:
- Het aanvangsenthousiasme is, met name in het eerste kwartaal van 2019, duidelijk waarneembaar;
- Er vindt in het eerste halfjaar van 2019 een wenselijke verschuiving plaats van het onjuist gescheiden gft-afval van de Sortibak naar de Biobak.

4.3 Aantal aanbiedingen Sortibak en Biobak

In tabel 4 wordt weergegeven hoe vaak de Sortibak en Biobak wordt aangeboden. Tevens geeft de tabel de trommelbewegingen van de hoogbouw en het gemiddelde gewicht per aanbieding weer. Wijzigingen in ingezamelde hoeveelheden en het aantal aanbiedingen als gevolg van het wegvallen van het aanvangsenthousiasme zullen nog effect hebben op de uiteindelijke jaarcijfers, daarom is voor de prognose 2019 een bandbreedte weergegeven.

tabel 4 – gemiddeld aantal aanbiedingen en gewichten

	2015	2016	2017	2018	2019*	2019**
Gemiddeld aantal aanbiedingen Sortibak	14,30	12,36	11,64	15,08	6,90	13-15
Gemiddeld aantal aanbiedingen Biobak	5,87	8,06	8,44	8,01	5,01	9-11
Gemiddeld aantal trommelbewegingen	37,47	37,62	37,00	37,49	18,71	35-40
Gemiddeld gewicht Sortibak	28,20	29,00	25,70	24,01	19,86	19-21
Gemiddeld gewicht Biobak	41,78	34,16	35,68	35,52	34,35	33-36
Gemiddeld gewicht trommelbeweging	6,82	6,35	6,31	5,83	5,61	5-6

* werkelijke inzamelcijfers van het eerste halfjaar van 2019
** bandbreedte prgonose geheel 2019

De Sortibak werd in 2018 gemiddeld eens per 3,4 weken aangeboden, in het eerste halfjaar van 2019 was dit eens per 3,8 weken. Het gemiddelde gewicht van de Sortibak was in 2018 24,01 kg/aanbieding. In het eerste halfjaar van 2019 is 19,86 kg/aanbieding. De Sortibak wordt in 2019 dus minder vaak en minder zwaar aangeboden dan in 2018.

De Biobak werd in 2018 gemiddeld één keer per 6,5 weken aangeboden, in het eerste halfjaar van 2019 was dit gemiddeld één keer per 5,2 weken. Het gemiddelde gewicht van de Biobak is licht gedaald van 35,52 kg/aanbieding in 2018 naar 34,35 kg/aanbieding in de eerste helft van 2019. De Biobak wordt in 2019 dus vaker en minder zwaar aangeboden dan in 2018.

Het verdient aanbeveling om de verschillen tussen de ingezamelde hoeveelheden afkomstig van laagbouw (met gewichtsprikkel) en afkomstig van hoogbouw (zonder gewichtsprikkel) te vergelijken. Hierbij rekening houdend met de samenstelling van het aangeboden afval en ook met het gemiddelde aantal personen per huishouden. Wellicht dat verdere milieuwinst gerealiseerd kan worden door het restafval van de hoogbouw eveneens te wegen.

figuur 4 - Sortibakken in het straatbeeld op inzameldag 8.00 uur

Dat bewoners hun Sortibak niet tweewekelijks aanbieden is ook zichtbaar in het straatbeeld (zie figuur 4).

Voorlopige conclusies:
- De Biobak wordt in 2019 vaker en minder zwaar aangeboden dan in 2018;
- De Sortibak wordt in 2019 minder vaak en minder zwaar aangeboden dan in 2018.

4.4 Bezoekersaantallen en inkomsten uit slagboomtarief milieustraat

In tabel 5 worden de bezoekersaantallen, de inkomsten uit het slagboomtarief en de ingezamelde hoeveelheden op de milieustraat weergeven.

tabel 5

	2015	2016	2017	2018	2019*
Aantal bezoekers	21.124	43.269	47.950	46.383	26.201
Inkomsten uit slagboomtarief (€)	205.507,-	212.541,-	257.194,-	266.020,-	45.925,-
Ingezamelde hoeveelheden in kg/inw					
Takken/snoeiafval	73,5	66,8	68,7	68,5	20,4
B-Hout	28,7	27,6	30,3	33,9	12,9
Gemengd puin	26,0	26,3	26,5	28,1	11,2
Grof huisvuil	22,2	22,8	23,3	22,6	7,5
B&S restafval	9,5	9,3	10,0	10,7	3,8
Grond	9,0	9,7	9,2	9,1	3,7
Bruin/witgoed (AEEA)	5,0	5,1	5,1	5,6	2,0
Metalen	3,8	4,1	4,6	4,9	1,7
Papier/karton	4,0	3,6	4,0	4,1	1,6
C-Hout	4,3	4,0	4,4	4,7	1,5
Gips	1,9	1,9	2,0	1,6	0,8
Textiel (ongesorteerd)	1,5	1,8	2,0	1,8	0,6
KCA	1,3	1,4	1,4	1,3	0,5
Mix Kunststoffen	0,4	0,9	1,1	1,3	0,3
B&S dakleer composiet	1,8	1,2	1,5	1,6	0,3
Matrassen	0,7	0,6	0,7	0,7	0,2
Vlakglas	0,5	0,6	0,7	0,5	0,2
Asbest	0,7	0,7	1,0	0,9	0,2
Autobanden zonder velg	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1
Frituurafval	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0

*cijfers van de eerste vier maanden van 2019

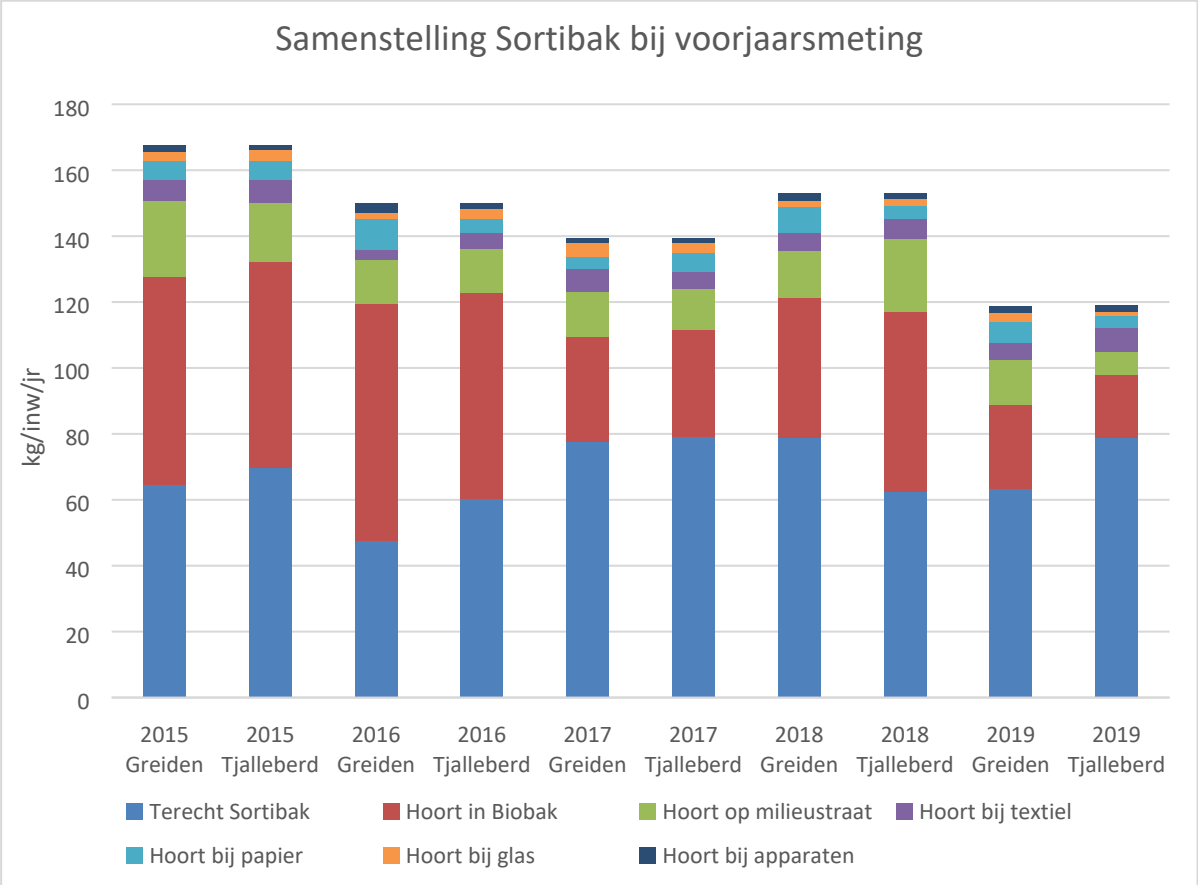
figuur 5 - milieustraat Heerenveen

Uit tabel 5 blijkt dat in de eerste vier maanden van 2019 is al ruim de helft van het aantal bezoekers van 2018 op de milieustraat ontvangen. De inkomsten uit het slagboomtarief blijven zoals verwacht achter bij de voorgaande jaren als gevolg van het nultarief van de monostromen.
De hoeveelheden afval op de milieustraat nemen iets toe ten opzichte van eerdere jaren. Met name B-hout, gemengd puin en grond laten een lichte stijging zien. Deze cijfers zijn echter gebaseerd op slechts vier maanden, daarnaast worden de volle containers onregelmatig van de milieustraat afgevoerd en speelt bovendien ook hier de factor aanvangsenthousiasme een mogelijke rol. Daarom wordt hier nu nog geen voorlopige conclusie aan verbonden.

4.5 Sorteeranalyses

De afgelopen jaren is steeds op dezelfde locaties en in het zelfde seizoen een steekproef op de samenstelling van de Sortibak uitgevoerd. Deze steekproeven zijn steeds afkomstig van de route De Greiden en de route Tjalleberd en worden jaarlijks in het voorjaar en najaar herhaald. De resultaten van het voorjaar 2019 ten opzichte van eerdere voorjaarsmetingen is in figuur 6 weergegeven.

figuur 6

Uit figuur 6 blijkt dat de samenstelling van de Sortibak met name wat betreft het aandeel gft-afval sterk verbeterd is. Een bevestiging dat we op de goede weg zijn. Toch hoort nog altijd een significant deel van de Sortibak in een andere bak thuis, er is dus nog veel meer recyclingwinst te behalen. Want papier, glas, textiel en elektrische apparaten kunnen alleen gerecycled worden als ze in de juiste bak worden aangeboden.

Wat figuur 6 ook laat zien is dat de hoeveelheid 'terecht Sortibak'-afval ook na aftrek van het percentage nascheiding nog niet in de buurt van de VANG-doelstelling 2025 van 30 kg/inw/jr te verbranden afval (inclusief residu grof huisvuil en bouw- en sloopafval) komt.

Omdat hier sprake is van representatieve steekproeven, mag de voorzichtige conclusie worden getrokken voor het realiseren van de VANG-doelstelling van 2025 aanvullende maatregelen benodigd zijn. Hierbij moet worden gedacht aan:

- Betere afvalscheiding door de prikkel op afvalscheiding verder te versterken;

- Minder afval door preventie van afval te stimuleren;
- Verhogen van het nascheidingspercentage door doorontwikkeling van de nascheidingsinstallatie.
- Verhogen van efficiency bijvoorbeeld op gebied van logistiek of wijkgericht werken.

Voorlopige conclusies:
- Het scheidingsgedrag verbetert, maar kan nog verder verbeterd worden;
- Zelfs 100% afvalscheiding is onvoldoende om de VANG-doelstelling van 2025 te realiseren, er zijn aanvullende maatregelen nodig om de hoeveelheid niet-recyclebaar restafval te verlagen.

4.6 Omrin Afvalapp 2.0

Bewoners kunnen na registratie de gewichten van de Sortibak terugkijken op de Omrin Afvalapp. Inmiddels zijn 4375 huishoudens geregistreerd gebruiker van de app. Vaak genoemd knelpunt van de app betreft een rode smiley omdat de Sortibak zwaarder is dan de vorige keer, echter zonder rekening te houden met het tussenliggende tijdvak. Tevens worden de gewichtsgegevens van meer dan drie maanden geleden gemist.

Conclusie: de Omrin Afvalapp 2.0 wordt goed gebruikt, maar voldoet nog niet aan ieders verwachtingen.

5 Financiën

Doordat de Sortibak gemiddeld minder vaak en minder zwaar werd aangeboden heeft het gemiddelde huishouden fors bespaard op het variabel tarief en zijn de inkomsten uit het variabel tarief in het eerste halfjaar van 2019 lager dan begroot.

De Biobak laat een toename in het aantal aanbiedingen en in het aangeboden gewicht zien. Door het nultarief van de Biobak staan er geen inkomsten meer tegenover de inzameling en verwerking van het gft-afval.

Het tonnage te verwerken restafval is weliswaar lager, maar door de fors gestegen afvalstoffenbelasting en de verwerkingskosten van het gft-afval zijn de verwerkingskosten voor restafval en gft-afval over het eerste halfjaar van 2019 op het niveau van 2018 gebleven. Dit wordt nader uitgewerkt in paragraaf 5.1.

5.1 Prognose verwerkingskosten 2019

tabel 6 - prognose 2019: verwerkingskosten restafval en gft-afval t.o.v. 2018

Werkelijke situatie, met diftar+				
	restafval			
	2018		2019 met diftar+	
	jan-juni	jan-dec	jan-juni	jan-dec*
verwerkingstarief	€ 90,50		€ 103,35	
tonnage	3.932	7.690	3.034	6.150
verwerkingskosten	€ 355.846	€ 695.945	€ 313.564	€ 635.602
	gft-afval			
	2018		2019 met diftar+	
	jan-juni	jan-dec	jan-juni	jan-dec*
verwerkingstarief	€ 62,00		€ 63,50	
tonnage	2.804	5.394	3.280	6.300
verwerkingskosten	€ 173.848	€ 334.428	€ 208.280	€ 400.050
Totaal	€ 529.694	€ 1.030.373	€ 521.844	€ 1.035.652

*prognose gecorrigeerd voor extrapolatie

Uit tabel 6 blijkt dat ondanks de prognose voor een lager tonnage restafval de verwerkingskosten voor restafval en gft-afval op het niveau van 2018 zullen blijven. Dit wordt veroorzaakt door toegenomen tonnage gft-afval en de sterk verhoogde afvalstoffenbelasting.

5.2 Effect afvalstoffenbelasting

tabel 7 - fictieve situatie: verwerkingskosten restafval en gft-afval bij ongewijzigd beleid

Fictieve situatie, bij ongewijzigd beleid				
	restafval			
	2018		2019 bij ongewijzigd beleid	
	jan-jun	jan-dec	jan-jun	jan-dec
verwerkingstarief	€ 90,50		€ 103,35	
tonnage		7.690		7.690
verwerkingskosten		€ 695.865		€ 794.761
	gft-afval			
	2018		2019 bij ongewijzigd beleid	
	jan-jun	jan-dec	jan-jun	jan-dec
verwerkingstarief	€ 62,00		€ 63,50	
tonnage		5.394		5.394
verwerkingskosten		€ 334.428		€ 342.519
Totaal		€ 1.030.373		€ 1.137.280

Uit tabel 7 blijkt dat als gevolg van gestegen afvalstoffenbelasting gemeente Heerenveen bij ongewijzigd beleid in 2019 ruim € 100.000,- meer aan verwerkingskosten betaald zou hebben dan in 2018. Dankzij de invoering van diftar+ vermijden we deze stijging van verwerkingskosten.

5.3 Tariefstelling variabel tarief

Uitgangspunt bij het raadsbesluit was dat het gemiddelde huishouden bij een gemiddeld gewicht van de Sortibak van 22 kg bij gelijkblijvend aantal aanbiedingen niet meer dan € 6,50 per aanbieding zou betalen. De cijfers over het eerste halfjaar van 2019 laten zien dat de gemiddelde aanbiedfrequentie wat lager is dan in 2018 en dat het gemiddelde gewicht per aanbieding ook wat lager is. Als gevolg hiervan heeft het gemiddelde huishouden een besparing van 20% ten opzichte van 2018 gerealiseerd. Ook de inkomsten van de gemeente uit het variabel tarief blijven over het eerste halfjaar 2019 achter ten opzichte van 2018 en ten opzichte van de begroting, zie tabel 8. Uit deze tabel blijkt wederom de factor aanvangsenthousiasme.

tabel 8

Inkomsten uit variabel tarief (€)			
	1e kwartaal	2e kwartaal	1e halfjaar
2018	473.000	547.000	1.020.000
2019	365.000	456.000	821.000
Verschil	-23%	-17%	-20%

5.4 Financiële prognose 2019

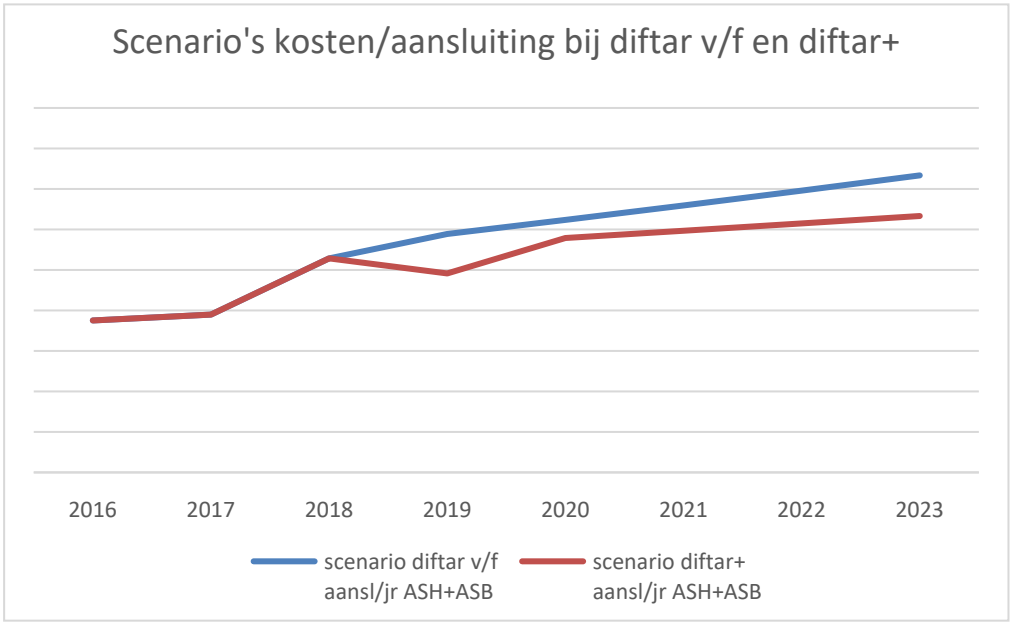
In paragraaf 4.3 werd al beschreven dat de inkomsten uit het variabel tarief als gevolg van een lager aanbiedingspercentage en een lager gewicht per ingezamelde Sortibak in het eerste halfjaar van 2019 zullen achterblijven bij de begroting voor 2019.
Ondanks een lager tonnage restafval zullen de verwerkingskosten voor restafval en gft-afval op het niveau van 2018 blijven. Dit wordt veroorzaakt door toegenomen tonnage gft-afval en de sterk verhoogde afvalstoffenbelasting.

De opbrengst van het variabele deel van de afvalstoffenheffing blijft achter bij de ramingen, zie tabel 9. Door de factor aanvangsenthousiasme is het nog te vroeg om te beoordelen wat het voordeel voor de burger precies is en daarmee nadeel voor de gemeente. De beschikbare voorziening zal sowieso aangesproken worden. In hoeverre deze toereikend is ter dekking van het volledige nadeel is op dit moment nog niet te zeggen. Conclusie is wel dat door het grote succes van diftar+ de vaste kosten niet meer gedekt worden, waardoor de tarieven voor 2020 moeten worden verhoogd om een structureel tekort te voorkomen. Het 'voordeel 2019' voor de burger zal in 2020 minder groot zijn, ook afhankelijk van de toekomstige stijging van de afvalstoffenbelasting. Ondanks de stijging is het tarief voor 2020 nog steeds lager dan wanneer diftar+ niet was ingevoerd. Dit verloop wordt schematisch weergegeven in figuur 7.

tabel 9

Begroot 2019:	
300.000 ledigingen * € 6,50 =	€ 1.950.000 (300.000*(22kg*€ 0,25+€ 1,-))
Prognose 2019:	
262.000 ledigingen * € 6,00 =	€ 1.572.000 (262.000*(20kg*€ 0,25+€ 1,-))
Verwacht verschil o.b.v. 1e halfjaar 2019	€ 378.000

figuur 7

Voorlopige conclusies:
- Bij gelijkblijvende afvalhoeveelheden waren de verwerkingskosten in 2019 als gevolg van sterk verhoogde afvalstoffenbelasting € 100.000,- hoger geweest dan in 2018;
- Op basis van de huidige prognose zijn de verwerkingskosten voor restafval en gft-afval in 2019 gelijkblijvend ten opzichte van 2018.
- De opbrengst van het variabele deel van de afvalstoffenheffing blijft achter bij de ramingen.
- Door de factor aanvangsenthousiasme is het nog te vroeg om te beoordelen wat het voordeel voor de burger is en daarmee nadeel voor de gemeente. De beschikbare voorziening zal sowieso aangesproken worden. In hoeverre deze toereikend is ter dekking van het volledige nadeel is op dit moment nog niet te zeggen. Conclusie is wel dat door het grote succes van diftar+ de vaste kosten niet meer gedekt worden, waardoor de tarieven voor 2020 moeten worden verhoogd om een structureel tekort te voorkomen. Het 'voordeel 2019' voor de burger zal in 2020 minder groot zijn, ook afhankelijk van de toekomstige stijging van de afvalstoffenbelasting.
- Ondanks de stijging is het tarief voor 2020 nog steeds lager dan wanneer diftar+ niet was ingevoerd.

6 Stand van zaken moties en amendementen

6.1 Motie Wasbare luiers

Naar aanleiding van deze motie is een project opgezet waarbij dertig gezinnen tegen een eigen bijdrage van € 100,- een overstappakket met wasbare luiers hebben aangeschaft. Zij zijn in de periode van maart-mei 2019 door leverancier Kaatje Katoen en onder aanvoering van het gezin Bergsma intensief begeleid bij de overstap van wegwerpluiers naar wasbare luiers. Na afloop van de overstapperiode hebben de deelnemers unaniem te kennen gegeven door te gaan met het gebruik van de wasbare luiers. De resultaten van de proef met wasbare luiers is samengevat in bijgevoegde factsheet.

figuur 8 - Jorrit en Heather Bergsma nemen het overstappakket van wethouder Jaap van Veen in ontvangst

Bij dit project hebben we gezien dat de aanvankelijke afwachtende houding van de deelnemers zo goed als volledig is omgeslagen naar het omarmen van een nieuwe 'way of life'. De afwachtende houding had in veel gevallen te maken met onbekendheid met het product en met de techniek van het wasbaar luieren. Ook het hoge eenmalige, hoge aankoopbedrag voor een in-/overstappakket wordt voor nieuwe gezinnen als drempel gezien.

figuur 9 - ladder van Lansink: voorkeursvolgorde voor de verwerking van afvalstoffen

Wasbare luiers scoren hoog op de Ladder van Lansink (zie figuur 9, punt A: preventie) en zijn een uitstekende keuze om de afvalberg te verkleinen. Daarom is besloten dit product laagdrempelig uit te stallen op een beleeftafel in de hal van het gemeentehuis (figuur 10).

figuur 10 - de beleeftafel voor wasbare luiers

Omdat zich al een aantal belangstellenden heeft gemeld voor een eventuele vervolgproef, wordt aanbevolen de proef met wasbare luiers in aangepaste vorm een vervolg te geven. Bij deze aangepaste vorm wordt gedacht aan een korting op de aanschaf, de mogelijkheid tot gespreide betaling en een retourgarantie.

Conclusie: de proef met wasbare luiers verdient een vervolg.

6.2 Motie BOA/afvalcoach, PB-vergaderingen

Sinds de invoering van diftar+ is een aanvullende toezichthouder/BOA ingezet. Deze functionaris houdt zich, naast het adviseren van bewoners bij vragen en knelpunten, vooral bezig met het opruimen van bijplaatsingen/dumpingen van afval, waarbij hij afval dat is bijgeplaatst bij verzamelcontainers of dat gedumpt is doorzoekt op adresgegevens. Naar deze adressen wordt een boete gestuurd. In het eerste halfjaar 2019 zijn 24 boetes uitgeschreven. De hoogte van de boete (spoedeisende bestuursdwang) is inmiddels aangepast naar € 169,-.

figuur 11 - Wethouder Jaap van Veen en de BOA nemen twee Biobakken in.

Aan alle besturen van wijkbelangen/plaatselijk belangen in de gemeente Heerenveen is het aanbod gedaan om het onderwerp diftar+ op de jaarvergadering 2019 te agenderen. Hier is 6x gebruik van gemaakt:

- 12 februari Heerenveen-Midden
- 20 maart De Knipe
- 27 maart Nijehaske
- 10 april Aengwirden
- 16 april Haskerdijken
- 16 april Oude-/Nieuwehorne

Op deze jaarvergaderingen zijn vragen beantwoord, kleine knelpunten opgelost en Biobakjes voor op het aanrecht verstrekt. Een aantal verenigingen van plaatselijk belang heeft tevens gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een rondleiding bij Omrin te krijgen.

Conclusie: Er is beperkt doch dankbaar gebruik gemaakt van de toelichting op het afvalbeleid tijdens de jaarvergaderingen.

6.3 Motie Evaluatie over 1e halfjaar

De evaluatie over het eerste halfjaar diftar+ wordt hiermee uitgevoerd. De uitkomsten van de evaluatie zullen worden gecommuniceerd aan de inwoners door middel van een infographic in de Heerenveense Courant.

6.4 Motie Bewustwording op basisscholen stimuleren

Naar aanleiding van deze motie is een project in voorbereiding. Uit de onlangs gehouden eerste inventarisatie blijkt dat van de 30 basisscholen in totaal 24 scholen gereageerd hebben. Hiervan willen 7 scholen graag een Biobak willen hebben, 4 scholen willen graag een compostvat en 12 scholen hebben belangstelling voor educatieve projecten rondom compostering (bijv. wormenhotel/aardbeitoren). Dit krijgt na de zomervakantie 2019 een vervolg.

Conclusie: Het onderwerp milieu en afvalscheiding krijgt het schooljaar 2019/2020 al een plek op een deel van de basisscholen in de gemeente Heerenveen.

7 Aanvullende waarnemingen en cijfers

7.1 Afvalinzameling in de praktijk

Wethouder Jaap van Veen is op 13 februari (Biobakroute) en op 6 maart (Sortibakroute) mee op het inzamelvoertuig gestapt om met bewoners in De Greiden te spreken over diftar+, de ervaringen van de chauffeur te horen en eventuele misstanden met eigen ogen te zien.

- Voor de chauffeur zijn het inzameldagen zoals altijd, niet anders dan vorige jaren in de gemeente Heerenveen. Het enige verschil is dat er meer Biobakken aan de straat staan dan eerdere jaren in dezelfde maand (februari).
- Drie Biobakken in de route waren gevuld met vuilniszakken. Eén van de betreffende bewoners beloofde bij navraag beterschap, van de andere twee Biobakken kon niet worden vastgesteld bij welke aansluiting ze hoorden in verband met het ontbreken van een containerchip. Deze laatste twee Biobakken zijn door de toezichthouder/BOA ingenomen (zie ook figuur 11).
- Kleine kwesties, zoals bijvoorbeeld een bewoner die al jaren geen Biobak meer had maar nu wel graag weer eentje wilde, konden ter plekke worden opgelost.
- Misstanden, zoals op het laatste moment nog een zak in een willekeurige Sortibak op een clusterplaats dumpen, zijn niet met zekerheid waargenomen. De enige persoon die op het moment van lediging nog een vuilniszak wilde toevoegen is wel aangesproken. Hij zei deze in zijn eigen Sortibak te doen.
- De bewoners waar mee gesproken is waren doorgaans positief over de nieuwe systematiek. De meest gehoorde reactie in februari/maart was “het is even wennen”.

De waarneming van de wethouder na deze twee inzameldagen was dat er in het veld nauwelijks tot geen reuring over diftar+ bestaat.

figuur 12 - Wethouder Jaap van Veen krijgt uitleg in de cabine van het inzamelvoertuig

7.2 Bijplaatsingen, ontwijkgedrag, illegale dumpingen

Met bijplaatsingen wordt bedoeld het plaatsen van huisvuil(zakken) naast een ondergrondse container in plaats van erin. Het aantal bijplaatsingen is niet waarneembaar toegenomen. De buitendienst/BOA heeft net als vorige jaren werk van het opruimen van bijplaatsingen, maar niet meer of minder dan eerdere jaren. In de wetenschap dat afval meer afval aantrekt, worden bijplaatsingen nog steeds zo snel mogelijk verwijderd. Bijplaatsingen zijn landelijk een probleem, niet alleen in combinatie met diftar maar ook in niet-diftargemeenten.

Negen ondergrondse restafvalcontainers zijn in 2018 voorzien van een 'containertuintje' om bijplaatsingen tegen te gaan (figuur 13). Voorheen werden hier meerdere keren per week bijplaatsingen waargenomen en opgeruimd, dankzij de containertuintjes is dit nog slechts1x per 2 à 3 weken.

figuur 13 - een containertuintje

Met ontwijkgedrag wordt bedoeld het aanbieden huisvuil zonder dat dit de ontdoener geld kost. Dit kan via straatprullenbakken, familie/vrienden in een niet-diftargemeente, eigen bedrijf, werkgever, etc. Ontwijkgedrag is een bekend nadeel van diftar. Er is een categorie bewoners die op deze wijze kosten bespaart. Er zijn geen signalen bekend dat het ontwijkgedrag is toegenomen door de invoering van diftar+.

Met illegale dumpingen wordt het dumpen van afval op plekken waar geen afvalcontainer staat, bijvoorbeeld in de natuur. Ook het aantal illegale dumpingen is in 2019 niet waarneembaar toegenomen in vergelijking tot 2018.

Voorlopige conclusies:

- ***diftar+ heeft niet geleid tot meer bijplaatsingen, ontwijkgedrag of illegale dumpingen.***
- ***Containertuintjes dragen bij aan het voorkomen van bijplaatsingen.***

7.3 Vragen/Klachten

Bij SYP (Service Ynformaasje Punt van Omrin) zijn in de aanloop naar diftar+ en na de invoering 1029 telefoontjes met vragen van uiteenlopende aard binnengekomen. In eerdere jaren werd het aantal telefoontjes bij Omrin niet per gemeente geregistreerd.

Naar aanleiding van de kwartaalaanslagen is een beperkt aantal vragen over de aanslag binnengekomen. Deze vragen hebben geleid tot 20 ingediende bezwaren op de eerste kwartaalaanslag.

Conclusie: diftar+ heeft veel vragen opgeleverd, maar het aantal bezwaren op de eerste kwartaalaanslag is beperkt gebleven.

7.4 Containersloten

Van het aanbod om een kantelslot op de Sortibak te laten monteren tegen een eigen bijdrage van € 40,- hebben 129 aansluitingen gebruik gemaakt.

Voorlopige conclusie: Het aantal geplaatste containersloten is met 129 stuks zeer beperkt gebleven.

7.5 Extra Biobakken

Vanaf januari 2019 zijn 514 nieuwe Biobakken geplaatst en zijn 155 Biobakken ingenomen. Daarnaast zijn 110 tweede Biobakken geplaatst en 18 tweede Biobakken ingenomen.

Conclusie: Bij ruim 500 aansluitingen stond geen Biobak (meer) en is opnieuw een Biobak aangevraagd. Ruim 100 aansluitingen hebben gekozen voor een extra Biobak.

7.6 Biobakjes

Rond de jaarwisseling zijn op het gemeentehuis in Heerenveen en bij de supermarkten in Akkrum, Oudehorne en Jubbega op aanvraag gratis Biobakjes verstrekt aan de bewoners van gemeente Heerenveen. Hier is veel gebruik van gemaakt. In gesprekken geven bewoners inmiddels vaak aan al in bezit te zijn van een Biobakje, men vindt het Biobakje erg handig in gebruik. Overigens worden de Biobakjes nog altijd op het gemeentehuis verstrekt.

Conclusie: Veel bewoners maken gebruik van het Biobakje.

7.7 Aanvullende actie: Reuzedei Akkrum

Op zaterdag 1 juni jl. vond de Reuzedei in Akkrum plaats. Gemeente Heerenveen was hier vertegenwoordigd met een driedelige informatiestand: wasbare luiers, duurzame straatverlichting en Biobakjes. De stand werd gedurende de dag zeer goed bezocht. Opvallend was dat vooral de generatie grootouders nieuwsgierig was naar de wasbare luiers. Tevens viel op dat de meeste bezoekers thuis al een Biobakje in gebruik hadden.

figuur 14 - informatiestand Reuzedei 2019

7.8 Aanpak zwerfafval

Zwerfafval was in de gemeente Heerenveen altijd al een belangrijk onderwerp. Uit figuur 15 blijkt dat het voltallige college van B&W er al in 1995 met de prikstok op uit trok.

figuur 15 - krantenknipsels uit 1995

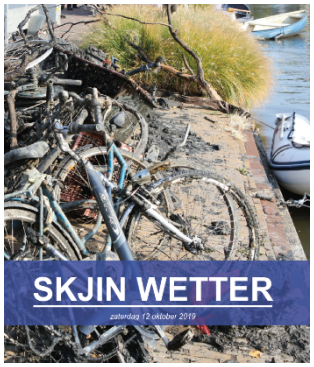
Gemeente Heerenveen was in de periode september 2018-mei 2019 één van de gebieden waar Nederland Schoon een pilot op het gebied van zwerfafval heeft uitgevoerd. Het doel van deze pilot was een gedeeld eigenaarschap rondom zwerfvuil op te bouwen, waarbij bewoners, verenigingen, bedrijven en winkeliers zwerfvuilgebied in Heerenveen adopteren en schoonhouden. Ook zijn enkele zwerfvuilhotspots onder de loep genomen en voorzien van communicatie en slimmere inrichting van voorzieningen. Daarnaast zijn verschillende opruimacties gehouden en werd er stevig gecommuniceerd. In Figuur 16 zijn enkele van de vele activiteiten in beeld gebracht.

Figuur 16 - activiteiten zwerfvuilbestrijding

a. Je zult het maar treffen: de wethouder als leider van je Himmelwike-groepje en na gedane arbeid gezellig chocomel drinken en het gemeentehuis beklimmen;
b. Adoptie van het Oenemaparkje schept een verplichting…;
c. Cityled-voertuigjes trekken de aandacht in het centrum;
d. Himmelwike: ook voor de ambtelijke pauzewandelaars staan de prikstokken klaar;
e. Green graffiti: duidelijke, tijdelijke boodschappen;
f. Landelijke Opschoondag: de opruimers komen overal met het elektrische treintje.

Uit de pilot Nederland Schoon zijn verschillende elementen gerold die een vervolg krijgen. Zo zijn er afspraken met SUPAway Heerenveen gemaakt over het schoonhouden van de vaarwegen in de hele gemeente gedurende de rest van 2019. Op 12 oktober 2019 neemt Heerenveen deel aan het provinciale evenement Skjin Wetter waarbij met watergerelateerde verenigingen niet alleen oevers en wateroppervlak, maar ook onder water wordt schoongemaakt. Ook krijgt het parkeerterrein tegenover McDonald's dit jaar nog een eenvoudige, doch effectieve upgrade om het zwerfvuil beheersbaar te houden.

Figuur 17 - skjin wetter 2019

De zwerfvuilaanpak in Heerenveen is succesvol gebleken.
Zelfs zo succesvol dat deze aanpak in de tweede helft van 2019 onder aanvoering van Nederland Schoon in heel Friesland wordt uitgerold. De basisaanpak in Friesland wordt gefinancierd vanuit het Afvalfonds; opschaling van de zwerfvuilaanpak kan per gemeente uit het zwerfafvalfonds worden gefinancierd.

Conclusie: In de afgelopen maanden is veel aandacht geweest voor de bestrijding van zwerfvuil. Dit heeft meetbaar tot een schoner resultaat geleid.

7.9 Compensatieregeling medisch afval

Bewoners met extra afval als gevolg van chronische ziekte of handicap kunnen sinds de invoering van diftar+ een compensatie aanvragen op de kosten van het variabel tarief met een maximum[2] van € 10,-/kwartaal, hiermee wordt 40 kg restafval per kwartaal gecompenseerd. Op dit moment maken 69 bewoners gebruik van deze regeling. De kosten hiervoor bedragen maximaal € 2.800,- op jaarbasis op basis van het huidige aantal deelnemers.

De ervaring leert dat de bewoners die gebruik maken van deze regeling hoofdzakelijk incontinentiemateriaal aanbieden. Incontinentiemateriaal van volwassenen is zwaar en de 40 kg afval die met deze regeling per kwartaal gecompenseerd wordt, is in een maand al opgebruikt.

Conclusie: de huidige compensatieregeling voor extra afval als gevolg van chronische ziekte of handicap is veelal niet toereikend.

Aanbevolen wordt de compensatie uit deze regeling per 1 januari 2020 te wijzigen naar 50% van het bedrag van de kwartaalaanslag. De extra kosten die hiermee gemoeid zijn passen naar verwachting binnen het begrote bedrag van € 15.000,-.

[2] De tegemoetkoming is nooit hoger dan de totale kwartaanslag

8 Aanbevelingen

8.1 De systematiek diftar+ continueren

8.2 Een vervolgplan ontwikkelen om de VANG-doelstelling van 2025 te realiseren, met o.a. de volgende onderzoeksvragen:

- welke investeringen zijn gemoeid met het wegen van restafval afkomstig van hoogbouw en welke milieuwinst kan hiermee gerealiseerd worden?
- welke instrumenten kan de gemeente inzetten om preventie van afval verder te stimuleren?
- welke mogelijkheden heeft Omrin om een hoger rendement uit de bestaande PMD-nascheiding te halen
- welke mogelijkheden heeft Omrin om nieuwe grondstoffen na te scheiden?
- Welke efficiencyslagen kunnen nog worden gemaakt? Bijvoorbeeld op gebied van logistiek of wijkgericht werken.

8.3 Wijzigen van de compensatieregeling medisch afval

Aanbevolen wordt de compensatie uit deze regeling per 1 januari 2020 te wijzigen naar 50% van de kwartaalaanslag. De extra kosten die hiermee gemoeid zijn, passen naar verwachting binnen het begrote bedrag van € 15.000,-.

8.4 Vervolg geven aan de succesvolle proef wasbare luiers

Voor de eerste proef met wasbare luiers was budget vrijgemaakt voor 40 deelnemers. Uiteindelijk hebben 30 gezinnen deelgenomen.

Aanbevolen wordt een nieuw etalageproject te organiseren in samenwerking met Kaatje Katoen onder de volgende voorwaarden:

- Maximaal 25 deelnemers
- 40% korting op de aanschafprijs (€ 500,- i.p.v. € 834,-)
- Gespreide betaling (5 maandelijkse termijnen van € 100,-)
- Retourgarantie (binnen 8 weken geld terug, mits schoon en compleet; € 50,- aftrek voor eigen bijdrage)

De totale kosten voor dit etalageproject bedragen maximaal € 10.000,-.

8.5 Aanpassingen Omrin afvalapp

Gebruikers van de Omrin Afvalapp 2.0 hebben verschillende aandachtspunten gemeld. Dit betreft o.a.:

- de rode smiley bij meer afval, ook wanneer de periode tussen de aanbiedingen juist veel langer was
- het verdwijnen van de oudere gewichten

Deze aandachtspunten zijn met Omrin gedeeld en worden bij de volgende update van de Omrin Afvalapp verwerkt.

figuur 18 - lancering van de Omrin Afvalapp 2.0

9 Toekomstige ontwikkelingen

9.1 Afvalvermindering / zero waste

Om de VANG-doelstelling 2025 te realiseren zijn aanvullende maatregelen op gebied van afvalpreventie noodzakelijk. Er is een maatschappelijke beweging gaande waarbij steeds meer mensen zich bewuster worden van het milieu en zich ergeren aan de berg verpakkingsafval. Deze maatschappelijke beweging biedt een kans. Aanbevolen wordt dan ook om deze kans te grijpen en binnen de gemeentelijke mogelijkheden afvalpreventie verder te stimuleren. Aandachtspunt hierbij is dat met name het niet-recyclebare afval verminderd moet worden. Denk hierbij niet alleen aan luiers en kattengrit maar ook aan afgedankte/kapotte spulletjes (speelgoed, servies, woningdecoratie, etc.).

9.2 Voorgenomen wijziging oud papierinzameling

Op termijn wordt het oudpapier ook in gemeente Heerenveen overdag met behulp van een zijlader ingezameld. De bestaande papiercontainers zijn afgeschreven en zullen dan meteen worden vervangen door containers met een opnamekraag geschikt voor de zijlader. Deze ontwikkeling is onvermijdelijk met het oog op milieu-, arbo- en veiligheidseisen.

Op 2 juli jl. heeft een eerste informele bijeenkomst met de papierverenigingen plaatsgevonden waarbij werd gezocht naar alternatieve werkzaamheden binnen de afvalportefeuille als tegenprestatie voor de papiersubsidie. Hier is uitgekomen dat er bij een aantal verenigingen bereidheid is alternatieve werkzaamheden te verrichten mits de subsidie gehandhaafd blijft, een aantal andere verenigingen was nieuwsgierig hoe een eventuele afbouwregeling eruit zou kunnen zien. Deze gesprekken krijgen in de loop van september een vervolg.

9.3 Doorontwikkeling nascheiding

Omrin heeft een uitbreiding van de nascheidingsinstallatie in ontwikkeling. Deze uitbreiding betreft de DANO-trommel waarin de cellulosefractie (luiers, incontinentiemateriaal, etc.) wordt ontleed in papier, plastic en organisch materiaal, dat vervolgens gerecycled respectievelijk vergist kan worden. Ingebruikname van deze DANO-trommel wordt in de loop van 2020 verwacht. Verwacht wordt dat het nascheidingspercentage hiermee met ongeveer 8 procentpunten stijgt en dus er minder afval verbrand hoeft te worden. Aanbevolen wordt om met Omrin in gesprek te gaan over de mogelijkheden om de output van PMD-nascheiding verder te verhogen en andere, nieuwe grondstoffen terug te winnen of erkend te krijgen als recyclebare grondstof. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan bodemassen en metalen uit verbranding.

10 Conclusie

Gemeente Heerenveen is zonder meer op de goede weg om de VANG-doelstelling van 2020 te realiseren. Voor realisatie van de VANG-doelstelling van 2025 is echter meer nodig. Het huishoudelijke restafval moet thuis nog beter gescheiden worden, daarnaast moet de hoeveelheid niet-recyclebaar restafval verminderen.

Colofon

Versie: 7
Auteur: Y. Hoogland

Bijlage bij deze notitie: factsheet proef wasbare luiers